

Innhold

- Målsetning styringsgruppe fase 1
- Samarbeidsavtale
- Rådgivere / økonomi
- Resyme av prosessen
- Mimir –analyse muligheter m.m
- Mimir - alpin og landsby analyse
- 2 scenarier
- Styringsgruppens anbefaling
- Fase 2 - utfordringer og forutsetninger for videre arbeide
- Regionalt planforum Lillhammer
- Masterplan vs Investinor
- Studieturer Myrkdalen, Geilo, Hemsedal og Whistler Mountain Sun Peaks – Canada
- 2013: Vedtak i Vang kommune av strategidokument for TFU (Tyin/Filefjell Utvikling AS i dag Tyin Alpint AS)

Resymé av arbeidet med utarbeidelse av Masterplanen for Tyinkrysset fase 1

Våren 2007 ble aktører som er involvert i utvikling av Tyin-Filefjell-området enige om å iverksett et planarbeide med målsetning om utrede mulighetene til og potensialet for å utvikle en helårs turistdestinasjon for Tyinkryss-området.

Målet med arbeidet:

- ☑ Finne ein uhilda konsulent til å utarbeide ein temaplan for alpinutvikling og skiløyper.
- ☑ Organisering, framdrift og finansiering av temaplanen.

Det ble nedsatt en styringsgruppe med følgende representanter:

- Terje Hålien Vang Kommune (teknisk sjef)
- Torger Juel Fosse Tyin/filefjell Utvikling AS (styreleder da Vang Kommune eide skiheisen på Børrenøset)
- Dag Henaug Tørrisheisen AS (grunder og utvikler av Tørrisheisen og fritidsleiligheter v/Tørrisheisen)
- Steinar Grøv (representerte grunneiere på sørsiden av E16)
- Ola K Strand (Filefjell reiseliv)
- Ivar Hagerup (Tyin Panorama / Nystuen)
- Ulf Schjerpen /
- Morten Odden (Jotunheimen Eiendom AS – utbyggingsavtale Opdalstølen grunneierlag-nordsiden av E16 m.m)
- Karsten Hjertholm (leder Tyin Utvikling AS -Stor Oslo eiendom – bolig og næringsutviklere)

Det ble utarbeidet en samarbeidsavtale med følgende visjon for arbeidet:

”Tyin/Filefjell-området skal utvikles til en ledende helårs fritidsdestinasjon i sør Norge. Sentralt I dette arbeidet står videreutvikling av skiheiser og tilhørende anlegg og virksomheter, samt å stimulere til øvrige næringsaktiviteter, så som fremtidig sentrumsbebyggelse, aktivitet- og servicetilbud, boliger m.m. Planarbeidet skal baseres på et langsiktig perspektiv med vekt på gode alpinlegg og et attraktivt sentrumsområde med god logistikk og atmosfære. Videre skal det baseres på gode økonomisk løsninger både i utbygnings- og driftsfasen, samt sørge for bærekraftig utvikling og økt sysselsetning med varige arbeidsplasser i kommunen.”

Følgende rådgivere ble engasjert:

Prosjektleder: John Arne Bjerknes fra Narud – Stokke - Wiig arkitekter og planleggere AS

Alpinkonsulent: Ecosign

Rådgiver reiseliv: Mimir AS

Finansiering

Styringsgruppen vedtok et budsjett på kr 2,5 mill

Følgende deltok i finansieringen:

Vang kommune 1/3	kr 833.000,-
Innovasjon Norge 1/3	kr 833.000,-
Lokalt næringsliv 1/3	kr 834.000,-*
Sum	kr 2.500.000,-

• *Jotunheimen eiendom	kr 556.000,-
• *Tørrisheisen AS	kr 92.666,-
• *Tyin Panorama	kr 92.666,-
• *Tyin/Filefjell Utvikling AS	kr 92.666,-
Sum	kr 834.000,-

Egne timer ble ikke honorert.

Fase 1 – 2007-2008

- *Det ble avholdt 12 møter i styringsgruppen, samt informasjonsmøter for kommunestyret, planutvalget (HU) og grunneiere. I tillegg er det avholdt to åpne infomøter i kommunehuset.*
 - *Det ble til en viss grad tatt hensyn til tidligere planer og utredninger, men planen går vesentlig lenger*
 - *Målsetningen var at det videre arbeidet skal danne grunnlag for ny kommunedelplan for Tyinkrysset
Tidsmessig passet det derfor at skisseprosjektet var ferdig.*
 - *Styringsgruppen oppfordret alle lokale til å sende sine innspill innen 01.05.2008*
-

Swot-analyse gjengitt fra utdrag fra forstudie Mimir v/Ove Gjesdal 05.05.08

Sterke sider:

Helårspotensialet (høyfjell –nærhet Sognefjorden/Jotunheimen nasjonalpark)

Snøsikkert

Felles utviklingsprosess nå som «alle står bak»

Svake sider:

Fragmentert tilbud – lav foredlingsgrad ifht internasjonale markedsbehov

«uferdig» alpinanlegg – i dag infrastruktur for hyttene

Lav kompetanse på reiselivsutvikling totalt sett i kommunen

Muligheter:

Stort potensialet til å tilrettelegge sommeropplevelser på destinasjonen

Kan utvikle en komplett destinasjon med en unik landsby

Klimafordel

Trusler:

Begrensninger på utbygging og anvendelse av nasjonalpark / randsone

Konkurrentene satser hardt og investerer mye

Utfordringer frem mot 2015:

Låse arealbruk ihht masterplanen til Ecosign

Utvikle heiser og nedfarter i 3 fjellsider ihht planen

Forbedre langrennsproduktet, særlig kortere og sentrumsnære løyper i kombinasjon med vandreløyper (lyssatt)

Alpinanalyse, potensialvurderinger og landsby konsept

- **Ecosign** vurderer utviklingspotensialet i området til å være meget stort. Det er mulig å utvikle skikjøring fra 3 fjellsider og fra alle sidene ender man opp i det foreslåtte landsby-området. Unikt i norsk og (nesten) internasjonal sammenheng
 - Det må utvikles en kompakt landsby med gangavstand mellom seng, heis/nedfart og øvrig opplevelsestilbud.
 - Ecosign foreslår området ved det gml. renseanlegget som riktig lokalisering ut i fra hva som vil fungere best for gjesten og gi størst forutsetninger for lønnsom drift ved destinasjonen.
 - *Arealene bør sikres til disse formålene og det er svært viktig at mulighetene for å lykkes med konseptet ikke reduseres gjennom å velge andre suboptimale løsninger.*
 - Utvikle en «sommermotor» som kan bidra til å gi området en profil og særpreg sommerstid. En gondol til Skørsnøset med restaurant på toppen kan være et viktig element i den strategien
-

Arbeidet har avklart at det er to senarier som er mulige for videre utvikling på Tyinkrysset:

Senario 1 – “lille Bergen” hyttedømmen:

I dette scenariet er visjonen at Tyin/Filefjell skal være et foretrukket sted for hjem nr 2 for fritidsbolikjøpere fra Bergen med middels høy inntekt som søker klassiske fjellopplevelser på egenhånd.

Dette innebærer I praksis en videre utbygging av hytteområder, samt et begrenset antall leiligheter innenfor dagens kommunedelplan

Senario 2 –Jotunheimen national park village – en internasjonal fjelllandsby:.

I dette scenariet skal Tyin/Filefjell være blant de 3 mest foretrukne vinterdestinasjonene for nord-europeere.

Gjennom utvikling av variert skikjøring med modern heiser, trivelige serveringssteder, den beste snøen og en unik landsby skal skientusiastene velge Tyin som reisemål - igjen og igjen. Landsbyen med sine shopping-muligheter og en bred aktivitetsmeny med høy kompetanse på natur og kulturopplevelser skal gjøre Tyin til det beste baseferie-reisemålet I Norge på sommerstid. Dette scenariet er en utvikling som sikrer arealer slik at det er mulig å bygge en komplett helårs turistdestinasjon som vil gi varige arbeidsplasser.

Scenario 1

- *vil neppe gi grunnlag for flere varme senger*
- *derav svært begrenset utbygging av eksisterende alpinanlegg.*
- *Dette alternativet vil ikke gi varige arbeidsplasser av betydning.*

Styringsgruppen ønsker å utvikle destinasjonen I retning av scenario 2 dvs en spissing mot skientusiaster som verdsetter variert skikjøring I attraktive omgivelser.

Fornøyde skikjørere skal være det viktigste konkurransefortrinnet.

Styringsgruppen har enstemmig anbefalt at Masterplanen og rapportene utarbeidet av Ecosign og Mimir legges til grunn dersom kommunen og øvrige aktører ønsket å gå videre med Masterplanen.

Planen er ambisiøs og for å ha mulighet til å utvikle hele eller deler av denne må det tilføres betydelige økonomiske midler også fra eksterne investorer. En forutsetning for å kunne skaffe slike midler er at det foreligger klare og sikre avtaler for all berørt grunn og en forutsigbarhet for videre utbygging av alpinanlegget. Er ikke dette på plass vil man etter styringsgruppens oppfatning, ikke lykkes.

*Karsten Hjertholm
Styringsgruppens leder*

23. april 2008

Fase 2 -2009-2011- utfordringer og forutsetninger for videre arbeid:

Styringsgruppen har vurdert hvilke utfordringer man står ovenfor og hva man anser som viktig å fokusere på i det videre arbeidet. Det ble nedsatt flere nye arbeidsgrupper i perioden 2009-2011 som jobbet med arealinnspill, avtaler og markedsvurderinger. I tillegg skulle arbeidet kartlegge:

Offentlige etater m.m.

- Avklaring av forhold til fylket/fylkesmannen/offentlige etater (miljøaspekter, kulturminner, nærhet til vassdrag, Vegvesenet, utbygging av områder i høyfjellet.)
- Forhold til nasjonalparken.
- Vann og avløpssituasjonen i området.
- Strømforsyning
- Avklaring av forholdet mellom eksisterende (gjeldende KD-plan) og mulighetsstudiet.
- Turisme som satsingsområde for Vang kommune

Lokale aktører

- Samarbeid mellom de lokale aktørene (grunneiere, utviklere, eksisterende næringsliv, Vang kommune, innbyggere forøvrig).
 - Eierskap til planen ("alle" må ville dette).
 - Forsterket grunneiersamarbeid (utover det som i dag foreligger).
 - Nødvendige rettigheter i forhold til grunneierne.
 - Opplegg for og avtaler om fellesgodefinansiering.
 - Ett heisselskap med en hensiktsmessig eierstruktur og nødvendig finansiell styrke.
-

Fase 2 - utfordringer og forutsetninger for videre arbeid:

- *Forutsigbarhet for fremdrift bl.a. i forhold til kommune, fylkeskommune, grunneiere etc.*
- *Opprettholdelse av flyplassen på Fagernes.*
- *Forbedringer av veistandarden (E16)*
- *Planen med investeringsbehov må fasedeles slik at den blir økonomisk gjennomførbare.*
- *Forbedret organisering av destinasjonen (jfr punkter om heis, grunneiersamarbeid osv.).*

08.02.2011 –møte regionalt planforum, Lillehammer vedr kommuneplan Tyinkrysset

Deltakere fra Vang Kommune:

- Knut Haalien – Ordfører
- Helge Lajord – leder Planutvalget
- Reidar Thune – Rådmann
- Terje Hålien –Teknisk sjef
- Martha Karlsen – planlegger
- John Arne Bjerknes – prosjektleder

Fra Oppland Fylkeskommune

- Hjalmar Solbjør – Ass. Fylkesrådmann
- Tord Smestad - Beredskapsstaben
- Gunhild Haugom – Landbruksavd.
- Anne Grete Hestenes – Plan og trafikk Oppland
- Henriette Aasen - arkeolog Kulturarvenheten
- Div andre fra regionalenheten (tilsammen 10 stk fra OFK)

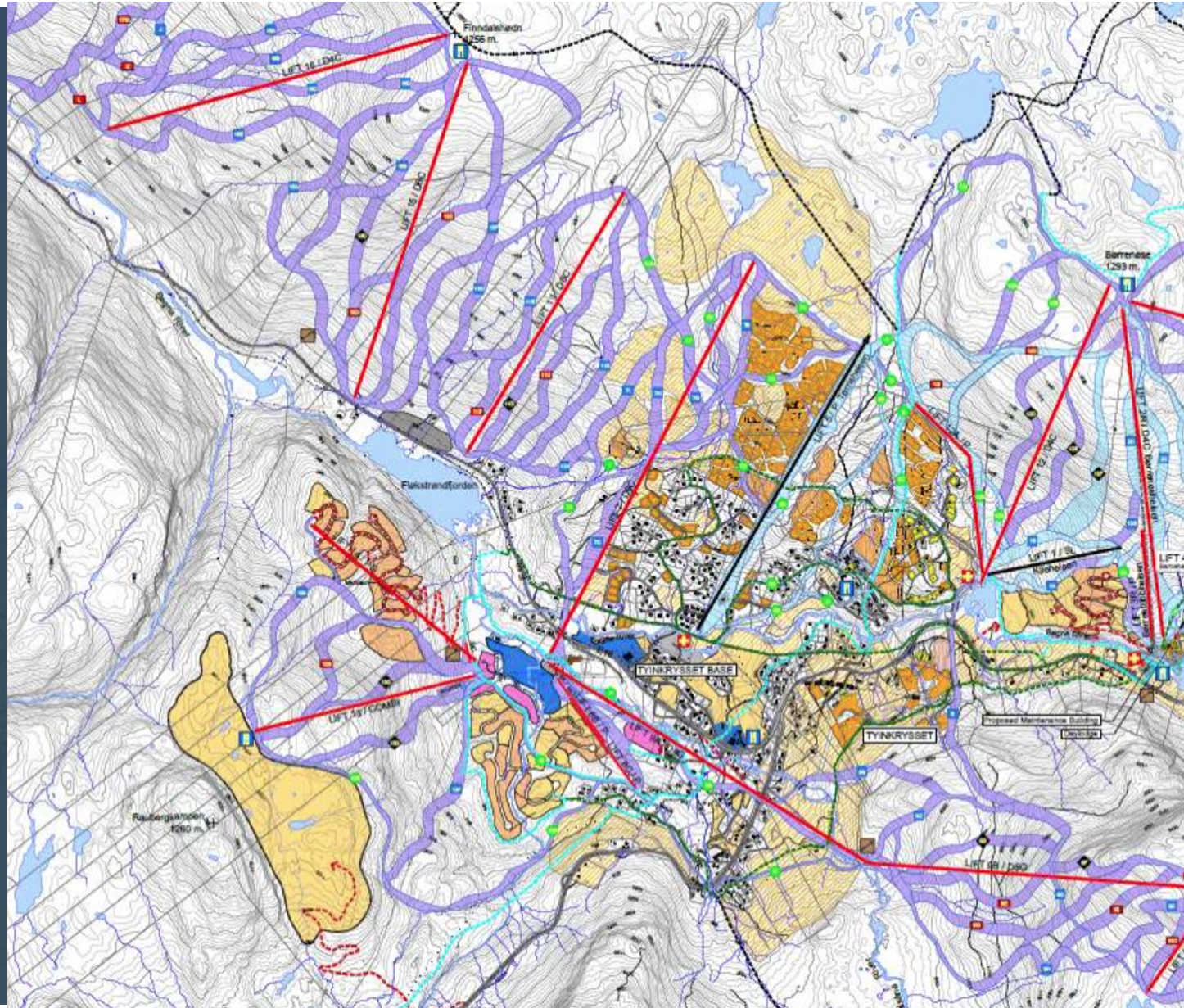
- Orientering fra John Arne Bjerknes om at Masterplanen er et samarbeide mellom næringen lokalt, grunneierne og kommunen
- Styringsgruppa med kommunen har gått for et scenario der Tyinkrysset skal utvikles til et internasjonal, helårs reiselivsdestinasjon
- Kommunen orienterte om at de vil gå for Masterplanen intensjoner og tanken var at ny arealplan skal vedtas av kommunestyret før valget høsten 2011.

Hjalmar Solbjør: Fylkesmannen kan vær interessert i å utfordre nasjonale føringer dersom det er hensiktsmessig grunner og en god dialog

Masterplan

"The overall development concept for Tyin is to be the biggest and best ski area in Norway - based on the size and the bowl-like layout of the mountains, the experience one feels with the expansive panoramic views evoking a feeling of the alps, and the "clean slate" development opportunity for a world class ski resort. A ski resort like Tyin could be a tremendous asset in putting Norway skiing on the map for international destination skier visits, which would then help to fuel international skiers to other Norwegian ski areas".

Kilde: Ecosign/ analyse for investitor 2010

14.02.2013 - Vang kommune KS sak 004/13- vedtak om å støtte strategidokument Tyn/Filefjell Utvikling AS

Fra pkt. 7 i strategidokumentet – veien videre:

- Flere av elementene i masterplanen henger så nøye sammen, at det må antas at planen blir umulig å gjennomføre hvis ett av disse tas ut.
- Det er med andre ord en forutsetning for å kunne gjennomføre en helhetlig utvikling, at ingen av disse heisene, nedfartene eller utbyggingsområdene blir tatt ut av planen.
- Som Ecosign ser styret i TFU på det som avgjørende at planen blir vedtatt under ett.
- Tar man vekk ett eller flere av disse elementene (fjellandsby, gondol etc.) vil planen neppe kunne lykkes
- For eksempel vil det ikke være mulig å få økonomi (nok mennesker) i skiheisene, med mindre det samtidig utvikles nok senger
- Utbyggingen av gondol vil gi en stor verdistigning på hyttetomter og områder som kan bygges ut til fritidsleiligheter i området. Men gondolen vil neppe la seg finansiere med mindre eierne av disse er med på å betale for gondolen
- Utviklingen av attraktive utbyggingsområder må altså henge sammen med øvrige investeringer.

Pkt. 6 – videre strategi: Styret i TFU mener det er avgjørende at kommunen sørger for at Andstor-undergangen realiseres samtidig med utbygging av E16.

Møtereferat
Styringsgruppe
09.03.2011:

- Gruppen ser behovet for å overlevere planen selv om alle innspill ikke er behandlet.
- Når det gjelder hovedtrekkene i planen, foreligger det imidlertid full enighet i gruppen.
- Rapporten med Ecosign sine anbefalinger vedlegges planen og utgjør en del av denne

MØTEREFERAT

PROSJEKT: Destinasjonsplan Tyin/Filefjell

STYRINGSGRUPPEMØTE: nr. 2 /2011

MØTEDATO: 09.03.11 STED: Vang kommune Ref: TJF Utsendt dato: 10.03.2011

MØTEDELTAKERE:

Vesleåne Grunneigarlag	Ola S. Grøv
Oppdalsstølen Grunneigarlag	Aud Kvale
Tørrisheisen AS	Ola Grøv
Torstein Grøv	Torstein Grøv
Tyin Panorama AS mfl.	Ivar T. Hagerup
Tyin og Filefjell Reiselivslag	Rene Van Den Berg
Tyinkrysset Fjellstue	Ivar T. Hagerup
Kjell Gudmund Svien	Ivar T. Hagerup
Jotunheimen Eiendom AS	Morten Odden / Ulf Schjerpen
Tyin Ski AS	Morten Odden / Ulf Schjerpen
Vang kommune	Helge Lajord
Vang kommune	Terje Hålien
Vang kommune	Martha Karlsen
Tyin Filefjell Utvikling AS	Torger Juel Fosse
Grøvtølen Sameige	Knut Vidar Svanheld
Naarud, Stokke og Wiig Arkitekt og plan	John Arne Bjerknes

Neste møte: Ikke fastsatt Kl: Sted:

SAKSNR: SAK: ANSV./FRIST:

06.11	MØTEREFERAT FRA DET FORRIGE MØTET Det forelå ingen bemerkninger til møtereferatet fra det forrige møtet, som ble godkjent av gruppen.	Info
07.11	OVERLEVERING AV AREALPLAN TIL VANG KOMMUNE Det har kommet flere innspill i løpet av den siste tiden, som ikke har blitt nøye gjennomgått av gruppen. Disse innspillene er til tross for dette blitt lagt inn i planen. Enkelte av disse innspillene kan være vanskelig å gjennomføre. Gruppen ser behovet for å overlevere planen, og besluttet å gjøre dette selv om planen ikke kan betraktes som helt ferdig. Når det gjelder hovedtrekkene i planen, foreligger det imidlertid full enighet i gruppen. Rapporten med Ecosign sine anbefalinger vedlegges planen, og utgjør en del av denne.	info

Vang kommune arrangerte i perioden 2009-2012 studieturer for politikere, næringsaktører og andre interessenter

- 2009: studietur til Myrkdalen og Geilo. Befaringer, møte kommune, utbyggere m/fl.
- Januar 2012 reiste representanter fra Vang kommune og Tyin/Filefjell på studietur til Whistler Mountain og Sun Peaks i Canada (b.l.a Helge Lajord, Asgrim Opdal, Magne Grihamar, Marta Karlsen, Terje Hålien, Morten Odden)
- 2018 – studietur til Hemsedal ifm ny arealplan Tyinkrysset (kommunestyret / adm VK, næringsaktører, grunneiere)

Utdrag fra referat Vang kommune (Marta Karlsen -planlegger):

- *Må skaffe kunnskap om "reiselivet"! Det er ei næring! (landbruket er og ei næring og her sit me med kompetanse.)*
- *Kan vere lurt å ta oss tid og råd til å lytte til den som har noko å lære bort*
- *Prøve å forstå kva er suksessfaktoren andre stader? Er det likheiter?*
- *Næring og kommune må ville utvikling – reiseliv*
- *Tyinkrysset og Sun Peaks har mye til felles («clean slate»)*

Oppsummering:

- Masterplanen ble av «alle aktører lokalt» / enstemmig styringsgruppe levert som innspill for vedtak av ny arealplan på Tyinkrysset (førende for eksisterende kdp –Tyinkrysset)
- Vang kommune har vedtatt støtte til planen i sin helhet i vedtak i KS 2013 m/fl.
- Kompetanse på reisemålsutvikling i kommunen generelt er fortsatt lav og studietur(er) kan bidra til å gi bedre innsikt i muligheter, mer kunnskap om samt avklare fortsatt vilje til å tilrettelegge for en større utvikling (Jotunheimen national park village)
- Samarbeide på «tvers» for resultater –ny arealplan for Vang er en ny mulighet til å forene lokalsamfunnet bak en felles visjon for fremtidens Vang og Tyinkrysset

Takk for oss!

Dag Henaug og Morten Odden

Kilder:

Referat styringsgruppe Masterplanprosessen
Utdrag sammendrag reisemålsutvikling Mimir v/Ove Gjesdal
Masterplan Ecosign
Referat regionalt planforum Oppland fylkeskommune
Ecosign/ analyse for [www.investinor](http://www.investinor.no)
Strategidokument TFU v/Vang Kommune
Utdrag studietur Whistler Mountain/Sun Peak – Vang kommune

